

Dziennik ustaw i rozporządzeń krajowych

dla

Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem
Księstwem Krakowskiem.

Rok 1092.

Wydano i rozesłano dnia 15. marca 1902.

Cześć IV.

Nr. 12.

O b w i e s z c z e n i e

C. k. Namiestnictwa z dnia 18. stycznia 1902 L. 2615, którem ogłasza się rozporządzenie wykonawcze do ustawy z 25. lipca 1901 Dz. u. kr. Nr. 71. o obwałowaniu lewego brzegu Dunajca od ujścia potoku Więkówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach, ułożone przez Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem a zatwierdzone reskryptem c. k. Ministerstwa rolnictwa z 11. grudnia 1901 L. 31.043.

Piniński w. r.

Rozporządzenie wykonawcze

do ustawy z dnia 25. lipca 1901 Dz. u. kr. Nr. 71. o obwałowaniu lewego brzegu Dunajca od ujścia potoku Więkówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach.

§. 1.

Obwałowanie lewego brzegu Dunajca od ujścia potoku Więkówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach wraz z regulacją potoków Więkówki i Milówki jest przedsiębiorstwem krajowym i ma być wykonane w myśl §. 7. ustawy z dnia 25. lipca 1901 Dz. u. kr. Nr. 71. przez Wydział krajowy przy współudziale Administracyi państwa i stron interesowanych (Wydziału Spółki wodnej).

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt techniczny krajowego biura melioracyjnego z roku 1898, zatwierdzony przez Ministerstwo rolnictwa, a preliminujący koszta robót na 260.000 K.

Wydział krajowy jest jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

Projektowana melioracya obejmuje następujące roboty :

1. budowę lewego wału Dunajca od ujścia Więckówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach na długości 7.231 m. ;
2. korekcyą potoku Czerniawy i rowy osuszające do przepustów w wale Dunajca łącznej długości 11.400 m. ;
3. regulacyę i obwałowanie wsteczne potoku Więckówki na długości 2.561 m. ;
4. regulacyę potoku Milówki od Wielkiej wsi do ujścia na długości 2.270 m. ;
5. 2 szluzy i 5 przepustów betonowych w lewym wale Dunajca, 1 szluzę, 1 przepust, 4 stopnie, 2 mosty drewniane i 3 zapory na Więckówce, — 1 przepust, 5 mostów drewnianych i 4 stopnie murowane na Milówce ;
6. utrzymanie wszystkich powyższych robót w czasie budowy.

§. 3.

Czas budowy ustanawia się na lat cztery i trwać ma od r. 1902 do r. 1905. W czasie tym wzbronione są wszelkie z projektem sprzeczne budowle prywatne w trasie lewego wału Dunajca, tudzież na potokach Więckówce, Milówce i Czerniawie.

§. 4.

Koszta projektowanych robót melioracyjnych, tudzież koszta kancelaryjne, komisyjne i koszta zarządu pokryte będą z funduszu budowy, utworzonego w myśl §. 3. ustawy z dnia 25. lipca 1901 Dz. u. kr. Nr. 71. i nie mogą przekroczyć sumy 260.000 K.

§. 5.

Zasiłki krajowe i państwowe mają być wstawiane do preliminarzy krajowego i państwowego w czterech równych ratach rocznych od r. 1902 do r. 1905, wypłata zaś tych rat rocznych do funduszu budowy odbywać się ma w czasie budowy w miarę rzeczywistej potrzeby dla wykonania robót programem objętych.

§. 6.

Datek konkurencyjny ma być wpłacony przez uczestników Spółki do funduszu budowy, względnie do kasy krajowej w równych ratach rocznych na dniu 1. lipca każdego roku, raty zaś zapadłe przed ustanowieniem okręgu konkurencyjnego i zawiązaniem Spółki wodnej mają być natychmiast po ustanowieniu okręgu konkurencyjnego i zawiązaniu Spółki wodnej ściągnięte.

Coroczne datki prywatnych stron interesowanych będą oznaczone na podstawie ustanowić się mającego okręgu konkurencyjnego, a w razie potrzeby będą ściągnięte w drodze egzekucyi politycznej.

Jeżeli Spółka wodna przypadające na członków prestacye zechce pokryć w drodze operacyi kredytowej, w takim razie znajdą zastosowanie postanowienia §§. 15. do 19. państwowej ustawy melioracyjnej z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116., tak co do zaciągnięcia pożyczki, jak i ściągania datków konkurencyjnych przez c. k. Urzędy podatkowe.

§. 7.

Okręg konkurencyjny oznaczony będzie stosownie do §. 3. specjalnej ustawy krajowej przez właściwą w myśl §. 76. kraj. ustawy wodnej władzę administracyjną.

Ustanowienie miary rozłożenia kosztów, tudzież uregulowania datków konkurencyjnych ma być uskuteczniem według postanowień §§. 65. i 66. kraj. ustawy wodnej przez Spółkę, a w razie gdyby się interesowani nie zgodzili, rozstrzyga o tem władza polityczna na podstawie zdania znawców.

§. 8.

Prowadzenie budowy oraz pełnienie służby techniczno-administracyjnej porucza Wydział krajowy zaprzysiężonemu urzędnikowi technicznemu pod nadzorem każdorazowego Dyrektora krajowego biura melioracyjnego.

Do pomocy kierownikowi budowy w sprawach administracyjnej natury, mianowicie: do interwencyi przy rozprawach o odszkodowanie za zajęte grunta, przy ugodach o ceny materiałów i wysokość robocizny i t. p., dalej do prowadzenia rachunkowości przy robotach budowlanych powołuje Wydział krajowy według własnego uznania dla każdej sekcyi budowy osobistość zaufania godną i obznajomioną z miejscowemi stosunkami i cenami na delegata, któremu przysłuża w kierownictwie budowy głos doradcy.

Pomocników technicznych i rachunkowych mianuje Wydział krajowy.

Dozorców przy robotach przyjmuje w miarę potrzeby kierownik budowy, nie przekraczając liczby maksymalnej tychże, mającej się unormować przez

Wydział krajowy i wyznacza im odpowiednie płace miesięczne do wysokości 60 koron. W razie potrzeby polepszenia płac dozorców lub też podwyższenia unormowanej ich liczby, potrzebnem jest w tym kierunku zezwolenie Wydziału krajowego.

W nagłych wypadkach może nastąpić przyjęcie dozorców ponad przepisaną liczbę, jednakże za dodatkowem jaknajrychlejszem usprawiedliwieniem tego zarządzenia przed Wydziałem krajowym, przyczem natomiast zbędni dozercy mają być ze służby uwolnieni.

Wszystkie kroki i zarządzenia kierownika budowy w sprawie przyjmowania, wynagradzania i wydalania dozorców mają się odbywać w porozumieniu z delegatem Wydziału krajowego.

Z dniem przyjęcia do przydzielonego sobie perymetru melioracyjnego otrzymuje kierownik budowy za czynności w tym perymetrze t. j. do terminu zastanowienia robót mającego się oznaczyć przez Wydział krajowy, zamiast dyet i kosztów podróży w obrębie pola roboczego stały dodatek budowlany, który wynosi miesięcznie 180 koron dla inżyniera asystenta i elewa technicznego, 240 koron dla inżyniera I klasy i inżyniera adjunkta a 300 koron dla wyższych urzędników technicznych.

O ile czas, za który dodatek budowlany ma być wypłacony zawiera ułamki miesiąca należy za takowy obliczyć dodatek według trzydziestej części podanej kwoty. Za podróże do pola roboczego i z powrotem do stałego miejsca urzędowania lub stacyi zimowej wyznaczonej poza obrębem roboczym, otrzymuje kierownik budowy wynagrodzenie kosztów podróży i dyety, za podróże zaś podjęte w czasie budowy w interesie służbowym po za pole robocze tylko wynagrodzenie kosztów podróży według wymiaru ustanowionego dla odnośnej kategorii urzędników krajowych.

Delegat Wydziału krajowego ma prawo do żądania zwrotu poniesionych w gotówce kosztów podróży, a mianowicie przy podróżach koleją żelazną należności II. klasy, przy podróży drogowej 26.4 halerzy za 1 kilometr, przy komisjach zaś poza miejscem jego mieszkania, oprócz tego kosztów utrzymania w kwocie 10 koron dziennie.

Dodatki budowlane, dyety i koszta podróży kierownika budowy, płaca tegoż w czasie budowy, zwrot kosztów podróży i utrzymanie delegata, pobory dozorców i pomocniczych sił, jak w ogóle wszystkie koszta zarządu i kierownictwa budowy pokryte będą z funduszu budowy.

Udzielanie innych w powyższych postanowieniach nieprzewidzianych wynagrodzeń i remuneracyi zależnem jest od poprzedniego zezwolenia Ministerstwa rolnictwa.

§. 9.

Delegaci Wydziału krajowego względnie ich zastępcy, których powołuje również Wydział krajowy, przechowują u siebie, zawiadują funduszami

na budowę asygnowanymi przez Wydział krajowy, znoszą się we wszystkich im poruczonych sprawach bezpośrednio z Wydziałem krajowym i są wobec niego odpowiedzialnymi za całość tych funduszków, jakoteż za zarachowanie wydatków pokrytych z tych funduszków, które ma być należycie udokumentowane.

Sposób użycia tych funduszków i usprawiedliwienia poczynionych wydatków określa szeregowa instrukcja rachunkowa.

Umowy o roboty i dostawy, które nie przechodzą 1000 koron, przytem są tak nagłe, że ich zrealizowanie nie może być wstrzymane do nadejścia decyzji Wydziału krajowego, zawiera z przedsiębiorcami delegat wspólnie z kierownikiem budowy i oddaje takowe do wykonania za dodatkowem jaknajspieszniejszym usprawiedliwieniem wobec Wydziału krajowego.

Wszelkie inne umowy i oferty przedsiębiorców, szczególnie odnoszące się do budowy obiektów, jak mostów, szluz i przepustów przedstawia delegat wraz z kierownikiem budowy przed rozpoczęciem robót Wydziałowi krajowemu do zatwierdzenia.

§. 10.

Kierownik budowy, do którego należy rozkład robót, ich kierownictwo i staranie o należyte i ekonomiczne przeprowadzenie całej melioracji jest odpowiedzialny wobec Wydziału krajowego za wykonanie budowy.

Tenże znosi się bezpośrednio z Wydziałem krajowym w sprawach budowlanych, przedkłada peryodyczne sprawozdania o postępie robót, a w wypadkach niecierpiących zwłoki czyni zarządzenia pod własną odpowiedzialnością i usprawiedliwia takowe bezzwłocznie wobec Wydziału krajowego.

W szczególności kierownik budowy kramizuje kwity delegata, za którymi tenże podnosi z właściwego c. k. Urzędu podatkowego lub z Kasy krajowej zaliczki z kredytów przez Wydział krajowy otworzonych, a to w celu utrzymania dokładnej ewidencji funduszków na budowę użyć się mających.

Kierownik budowy sprawdza i podpisuje również wszystkie dokumenty, na podstawie których delegat ma skutecznie wypłaty, prowadzi sam lub za pośrednictwem podwładnych organów dziennik swych korespondencji, dzienniki narzędzi, sprzętów i materiałów, listy wypłat, wykazy należności za dostarczone materiały i wykonane roboty i dzienniki budowy, utrzymuje w porządku akta budowy (plany, kosztorysy, raptularze, korespondencje przychodzące oraz bruliony korespondencji wychodzących, wszelkie protokoły, wykazy i t. p.), a co miesiąc (najdalej w dniu 15. każdego następnego miesiąca) przedkłada Wydziałowi krajowemu sprawozdanie o postępie budowy, do którego dołącza wykaz postępu robót sporządzony na podstawie dziennika budowy i wyciągu z dziennika kasowego.

§. 11.

W razie gdyby w czasie budowy okazała się potrzeba zmiany w projekcie służącym za podstawę wykonania robót, lub też strony interesowane tej zmiany żądały, winien kierownik budowy przedłożyć odpowiedni wniosek z planami i kosztorysami Wydziałowi krajowemu, który takowy udzieli Namiestnictwu do wspólnej narady, a następnie ostatecznego zatwierdzenia. W naradzie tej weźmie udział projektant oraz inżynier rządowy.

Przez podobne zmiany projektu nie może być jednak w żadnym wypadku spowodowanem przekroczenie preliminowanych kosztów, a w razie gdyby te zmiany miały dotknąć podstawy hydrotechnicznej zatwierdzonego projektu, mają takowe być przedłożone c. k. Ministerstwu rolnictwa do zatwierdzenia.

§. 12.

Przed rozpoczęciem budowy wyda kompetentna władza polityczna na żądanie delegata Wydziału krajowego i kierownika budowy orzeczenie po myśli §. 86. kraj. ust. wodnej, co do potrzeby lub rozciągłości służebności lub ustąpienia gruntów, a mianowicie, które obce grunta, materiały i t. p. dla celów regulacyi, jakie służebności na gruntach nadbrzeżnych, dla ochrony budowli regulacyjnych i na jak długi czas są potrzebne.

Wykupno gruntów lub też czasowe ich zajęcie dla wykonania robót, jak przekopów, szkarp, brzegów, wałów ochronnych, rowów materiałowych, ścięcia darni, dróg dojazdowych, placów składowych i roboczych i t. p. zarówno jak wydobywanie materiałów budowlanych odbywać się będzie wedle odnośnych przepisów kraj. ustawy wodnej, w którym to celu kierownik budowy dostarczyć powinien władzy politycznej odpowiednich kopii map katastralnych, na których grunta zajęte się mające oznaczyć należy kolorem (karminem) wraz z wykazem powierzchni gruntów, liczb parcel. rodzaju uprawy i nazw właścicieli.

Co do wysokości mającego się wypłacić odszkodowania winien delegat wraz z kierownikiem budowy, tudzież delegatem stron interesowanych (Wydziału Spółki) starać się przedewszystkiem zawrzeć z właścicielem nieruchomości lub też jego prawnym, albo sądowym zastępcą dobrowolną ugody, która wymaga zatwierdzenia Wydziału krajowego.

W razie niedojścia do skutku ugody ma być oznaczona jakość i wysokość odszkodowania po myśli postanowienia §. 87. kraj. ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 (Dz. u. kr. Nr. 38.) przez władzę polityczną, a jeżeli się interesowani tem nie zadowolnią przez sądowe oszacowanie.

Postanowienia tego paragrafu krajowej ustawy wodnej znajdują także zastosowanie co do złożenia lub zabezpieczenia odszkodowania.

§. 13.

Przy odebraniu w posiadanie fizyczne wszelkich realności na rzecz budowy, tak czasowo jak i wieczyście wywłaszczonych, lub też bezpłatnie odstąpionych, spisie delegat wraz z kierownikiem budowy protokół odbioru, w którym należy odwołać się do odnośnego aktu wywłaszczenia lub darowizny.

Grunta uzyskane w drodze umów wywłaszczeń lub też regulacyi (stare łożyska) należy odgraniczyć i zainstalować na rzecz przedsiębiorstwa (funduszu konserwacyjnego).

§. 14.

Po zbadaniu wszelkich okoliczności mających wpływ na ilość robotników, których równocześnie przy budowie zająć będzie można, sporządzi kierownik budowy wykaz potrzebnych narzędzi do sprawienia, zakupi takowe wspólnie z delegatem, oraz najmie odpowiedni i zamknięty skład lub zarządzi wybudowanie stosownej szopy zamykanej.

Z końcem corocznego peryodu budowy należy przedkładać Wydziałowi krajowemu dziennik narzędzi i sprzętów z oznaczeniem ich ubytku i stanu w jakim się znajdują.

§. 15.

Materyały mogą być dostarczone w drodze przedsiębiorstwa, lub we własnym zarządzie.

Warunki dostawy w drodze przedsiębiorstwa pod względem ilości jakości materyałów, tudzież terminu częściowe i ostateczne winny być szczegółowo wskazane w dotyczących umowach i kontraktach spisanych wedle udzielonego przez Wydział krajowy formularza.

Delegat wspólnie z kierownikiem budowy czuwa nad należytem uskutecznieniem dostawy i ścisłym wypełnieniem wszystkich zobowiązań przedsiębiorców.

W razie zwłoki w dostawie delegat na wniosek kierownika budowy stosuje do przedsiębiorców rygory kontraktowe, tak pod względem kar pieniężnych, jakoteż uzupełnienia częściowych dostaw na koszt i stratę przedsiębiorców.

Jeżeli przedsiębiorcy nie wypełnią zobowiązań kontraktowych w terminie ostatecznym, a powyższe środki przynaglające okażą się niedostatecznymi,

w takim razie odniesie się delegat w porozumieniu z kierownikiem budowy do Wydziału krajowego, celem uznania przedsiębiorców za kontraktołomnych z zastosowaniem wszystkich następstw w tym wypadku przewidzianych.

Przy dostarczaniu materiału własnym zarządzie, kierownik budowy oznaczy i obliczy ilość potrzebnych materiałów na podstawie kosztorysów biura melioracyjnego zatwierdzonych przez c. k. Ministerstwo rolnictwa, a delegat w porozumieniu z kierownikiem budowy zakupi i dostarczy rzeczony materiały, przyczem największą baczność zwracać należy na dobroć materiałów w ogóle i na zimowe cięcie drzewa w szczególności i starać się o nabycie materiałów pod jak najkorzystniejszymi warunkami.

Kierownik budowy winien prowadzić dziennik przychodu i rozchodu materiałów celem utrzymania należytej ewidencji, a zarazem dopilnować należytego składowania materiałów.

§. 16.

Wykonanie robót ma się odbywać w zarządzie własnym, przyczem zaleca się przedewszystkiem robota za wynagrodzeniem od wymiaru, a robota za wynagrodzeniem dziennem tylko w takich wypadkach, gdyby jej przeprowadzenie za wynagrodzeniem od wymiaru było niemożliwe. Wyплаты odbywają się na podstawie list płacy sprawdzonych i podpisanych przez kierownika budowy.

Częściowe roboty mogą być oddane w przedsiębiorstwo, bądź w drodze licytacji, bądź też akordów, w którym to wypadku robota jest właściwie robotą wymiarową z tą jednak różnicą, iż wykonywa się na podstawie umów pisemnych, zawartych w myśl §. 9., a wypłaty uskuteczniają się na podstawie wykazów należytości przez kierownika budowy sporządzonych w terminach umową wskazanych i pod warunkami tamże zastrzeżonemi.

W szczególnych wypadkach, miejscowemi stosunkami spowodowanych, mogą przybudowie być zastosowane obszerniejsze przedsiębiorstwa.

W takim razie Wydział krajowy rozpisuje licytację, bądź to w Wydziale krajowym we Lwowie, bądź też we właściwych Wydziałach powiatowych.

Jeżeli rozprawa licytacyjna odbywa się w biurze Wydziału powiatowego, winien być przy niej obecnym delegat lub kierownik budowy, a rezultat licytacji, tudzież spisane po przyjęciu najkorzystniejszych ofert kontrakty z przedsiębiorcami mają być przedłożone do zatwierdzenia Wydziałowi krajowemu.

W kontraktach wykazuje się szczegółowo rodzaj robót, ich ilość i wymiary, sposób wykonania, terminu ukończenia, warunki wypłat należytości, kary za zwłokę w robotach i t. p.

Delegat wspólnie z kierownikiem budowy czuwa nad ścisłym wypełnieniem zobowiązań kontraktowych, stosując w razie potrzeby rygory przeciw przedsiębiorcom, o czem Wydział krajowy zawiadamia.

W miarę postępu robót i dostaw wykonanych na podstawie umów i akordów, może delegat udzielać przedsiębiorcom częściowych wypłat na poczet należności, przyczem jednak z każdorazowej sumy należności potrącać należy przynajmniej 5% na ratę kolaudacyjną.

Kolaudację przeprowadzają:

a) gdzie chodzi o częściowe lub też w zupełności wykonane lecz 1000 koron nie przenoszące roboty i dostawy, kierownik budowy i delegat przy ewentualnej interwencji inżyniera delegowanego przez Wydział krajowy;

b) jeżeli chodzi o roboty i dostawy w zupełności wykonane powyżej 1000 koron komisya przeprowadzająca coroczną kolaudację (§. 19. instrukcyi).

Odbioru dokonywują delegat i kierownik budowy, w którym to celu ma być sporządzony akt kolaudacyjny podpisany przez odbierających robotę i przedsiębiorcę.

§. 17.

Dla uwidocznienia postępu budowy prowadzi inżynier dziennik budowy, w którym oprócz wykonanych w każdym tygodniu robót i dostaw mają być zamieszczone następujące daty:

1. stan powietrza;
2. stan wody w rzece, w którym to celu w pobliżu placu budowy należy wstawić tymczasowy wodowskaz;
3. liczba robotników według poszczególnych kategorii oraz ilość fur;
4. oznaczenie miejsc, w których wykonują się roboty, oraz opisanie przeprowadzonych robót, tudzież początek i koniec robót;
5. odbiór materiałów budowlanych;
6. wszystkie momenty i wydarzenia, które mogą mieć wpływ na budowę, szczególnie zaś spis szkód wyrządzonych wielką wodą;
7. polecenie ustne lub pisemne wydane przedsiębiorcom lub dostawcom;
8. uwagi poczynione przez delegowanego od czasu do czasu przez Wydział krajowy dla kontroli technicznej inżyniera

Dziennik budowy ma być z końcem każdego tygodnia zamknięty, przedsiębiorcy do przejrzania udzielony, tudzież przez tegoż podpisany po ewentualnem wciągnięciu do dziennika podniesionych przez niego zarzutów.

§. 18.

Tak Administracyi państwa jak i stronom interesowanym (Wydziałowi Spółki) przysługuje prawo przekonywać się każdego czasu za pośrednictwem

swych organów technicznych względnie delegatów o postępie robót i jakości wykonania. W tym celu znajdujące się na miejscu, a zajęte wykonaniem robót organa Wydziału krajowego są obowiązane udzielić wszelkich żądanych wyjaśnień, tak delegatom Administracji państwa, jak i Spółki wodnej.

Kontrola robót przez delegowanych w tym celu techników Administracji państwa i Wydziału krajowego odbywać się ma według możliwości co dwa miesiące.

Z każdorazowej inspekcji mają ci technicy składać swym przełożonym władzom szczegółowe sprawozdania, które posłużą Wydziałowi krajowemu do wydania stosownych zarządzeń.

Koszta tej kontroli technicznej pokrywa fundusz budowy.

§. 19.

Z końcem każdego rocznego okresu budowy ma zażądać kierownik budowy kolaudacji robót, którą przeprowadza komisya, składająca się:

a) z technika delegowanego przez Namiestnictwo tudzież technika Wydziału krajowego;

b) z delegata Wydziału krajowego i kierownika budowy;

c) z delegata stron interesowanych względnie Wydziału Spółki.

Z tych członków komisji mają jednak tylko technicy pod a) wymienieni głos rozstrzygający.

Komisya ogląda i bada roboty w ogólności, szczegółową zaś kolaudację wykonanych robót przeprowadzają wspólnie technicy pod a) wymienieni.

Koszta kolaudacji pokrywa fundusz budowy.

Protokół kolaudacyjny zbadany przez Wydział krajowy i Namiestnictwo udziela się do wiadomości Ministerstwa rolnictwa a dopiero wtedy kiedy ze strony tego Ministerstwa nie będą podniesione zarzuty nastąpić może wypłata przedsiębiorcom zatrzymanych rat kolaudacyjnych.

§. 20.

Kierownik budowy zajmie się po upływie każdorocznego okresu budowy wypracowaniem sprawozdania dorocznego czynności budowlanej, które ma wykazać rezultaty robót, wartość budowy obliczona na podstawie wykazów bryłowości i analizy cen jednostkowych, tudzież inne ważniejsze spostrzeżenia co do budowy.

Sprawozdanie to przedstawi Wydział krajowy za pośrednictwem Namiestnictwa Ministerstwu rolnictwa.

§. 21.

Ostateczne zarachowanie w księgach wszystkich dochodów i wydatków funduszu budowy prowadzi Wydział krajowy za pośrednictwem swego oddziału rachunkowego z końcem każdego roku, a najdalej do 1. marca następnego roku udziela Namiestnictwu zamknięcie rachunków, a na żądanie tegoż zezwala na wglądnięcie w rachunki szczegółowe.

Odpis zamknięcia rachunkowego udziela Wydział krajowy także Wydziałowi Spółki oraz delegatowi i kierownikowi budowy.

Zamknięcie rachunkowe przedłożyć ma Namiestnictwo do zatwierdzenia Ministerstwu rolnictwa, które rozstrzyga także ewentualne zarzuty Wydziału Spółki, co do których nie doszło do skutku porozumienie z Wydziałem krajowym.

§. 22.

Pod względem rachunkowym obowiązuje zatwierdzona przez Ministerstwo rolnictwa instrukcja rachunkowa, wydana dla krajowych przedsiębiorstw melioracyjnych z dnia 18. listopada 1887, Dz. u. kr. Nr. 68.

Nr. 13.

R o z p o r z ą d z e n i e

Wydziału krajowego z dnia 13. grudnia 1901 L. 76.175, w przedmiocie przedłużenia c. i k. Skarbowi wojskowemu koncesyi do pobierania opłat mytniczych od mostu na rzece Wiarze w Krównikach na przeciąg dalszych lat pięciu.

Na mocy §. 9. ustawy z dnia 5. lipca 1897 Dz. u. kr. Nr. 43., Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim, w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem we Lwowie, zezwala na przedłużenie c. i k. Skarbowi wojskowemu udzielonej uchwałą sejmową, zatwierdzoną Najwyższem postanowieniem z dnia 10. lipca 1897 Dz. u. kr. Nr. 45. koncesyi do pobierania opłat mytniczych od mostu na rzece Wiarze w Krównikach na dalszy przeciąg lat pięciu, pod warunkami dotąd obowiązującymi, mianowicie:

Art. I.

C. i k. Skarbowi wojskowemu przedłuża się na dalszych lat pięć prawo do pobierania opłat mytniczych od mostu na rzece Wiarze w Krównikach,

pod warunkiem utrzymywania przedmiotu omyconego w dobrym stanie i własnym kosztem.

Opłatę myta pobierać należy według następującego wymiaru:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 6 (sześć) h;
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 4 (cztery) h;
- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 2 (dwa) h.

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cieleta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należności mytniczej.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. II.

Mieszkańcy gminy w Krównikach wolni są od powyższej opłaty.

Art. III.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej i o znizeniu tejże.

Marszałek krajowy:

Andrzej Potocki w. r.

Członek Wydziału krajowego:

Antoni Jaxa-Chamiec w. r.

Nr. 14.

U s t a w a

z dnia 8. stycznia 1902, zezwalająca Reprezentacji powiatowej w Grybowie na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 30.000 koron.

Zgodnie z uchwałą Sejmu krajowego Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskim, postanawiam co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Grybowie, zezwala się w myśl §. 24. ust. o repr. pow. na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 30.000 koron.

Art. II.

Pożyczkę tę ma Reprezentacya powiatowa użyć na pokrycie kosztów budowy domu dla Reprezentacyi powiatowej.

Art. III.

Ustawa ta wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Wiedeń, dnia 8. stycznia 1902.

Franciszek Józef w. r.

Koerber w. r.

Nr. 15.

U s t a w a

z dnia 22. stycznia 1902, w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Mościskach na zaciągnięcie imieniem powiatu Mościskiego pożyczki w kwocie 116.000 koron.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanawiam co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatu Mościska zezwala się na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 116.000 koron celem spłacenia pożyczki zacią-

gniętej w r. 1894 w galic. Kasie oszczędności, wynoszącej z końcem 1900 roku 78.035 koron 72 halerzy, tudzież pokrycia niedoborów budżetowych funduszu powiatowego administracyjnego i powiatowego funduszu dróg gminnych na rok 1901.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Wiedeń, dnia 22. stycznia 1902.

Franciszek Józef w. r.

Koerber w. r.

Nr. 16.

U s t a w a

z dnia 12. stycznia 1902, o wcieleniu wsi Skole do miasteczka Skole powiatu Stryjskiego, stosownie do postanowień §. 96. ustawy z dnia 3. lipca 1896 Dz. u. k. Nr. 51.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanawiam:

Art. I.

Gmina Skole wieś powiatu Stryjskiego, zostaje w myśl postanowień §. 96. ustawy z dnia 3. lipca 1896 Dz. u. k. Nr. 51, wcieloną do gminy Skole miasteczka tegoż powiatu.

Art. II.

Tak ruchomy jak i nieruchomy majątek, jak i dobro obu gmin łączy się w jedną całość i uzyskane z nich dochody służyć mają na pokrycie wydatków gminnych, jak niemniej zobowiązań, pozostałych po obu gminach.

Od powyższej zasady ustanawia się następujące wyjątki:

a) każda z połączonych gmin zostaje przy swoich prawach użytkowania pastwisk gminnych, tak samo pozostają nienaruszone prawa do użytkowania wspólnych pastwisk;

b) obie połączone gminy pozostają przy prawach odrębnego użytkowania swoich lasów gminnych. Najdalej do roku po dokonaniem połączeniu uchwali Rada gminna sposób użytkowania, z ograniczeniem ilości wyrębu rocznego do planu gospodarczego, zapewniającego utrzymanie lasów. Uchwała Rady gminnej, ustanawiająca sposób użytkowania lasów gminnych ma być zatwierdzoną przez Wydział krajowy;

c) kapitał 6000 zł. w. a. będący własnością wsi Skole, ulokowany na książeczkach kasy oszczędności we Lwowie Nr. 89.036, 89.038 i 89.044, a znajdujący się w depozycie Wydziału powiatowego, jak niemniej zapis długu państwa z dnia 1. lutego 1895 L. 179.013 na 1600 zł. w. a. będący własnością wsi Skole, użyty ma być na założenie Kasy pożyczkowej dla członków dotychczasowej wsi Skole pod zarządem komitetu, składającego się z pięciu członków wybranego przez Reprezentację gminy połączonej, z pomiędzy mieszkańców dotychczasowej wsi Skole i pod nadzorem Reprezentacji gminy połączonej. Użycie kapitałów lub odsetek kasy pożyczkowej na inne cele może nastąpić tylko za zezwoleniem komitetu zarządzającego tą kasą;

d) na spłatę długów miasteczka Skole, istniejących z dniem połączenia obu gmin, użyty ma być dochód z rzeźni, będący dotychczas własnością miasteczka.

Art. III.

Niniejsza ustawa wchodzi w wykonanie z dniem jej ogłoszenia, i w tym czasie mają być obie Rady gminne rozwiązane, tymczasowy zarząd dla połączonej gminy ustanowiony i wybory do jej nowej Rady rozpisane.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Wiedeń, dnia 12. stycznia 1902.

Franciszek Józef w. r.

Koerber w. r.

Ordynacya wyborcza

dla Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie,

zatwierdzona reskryptem c. k. Ministerstwa handlu z dnia 6. grudnia 1901,
L. 4778/H. M.

Na mocy ustawy z dnia 29. czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 85.) o organizacyi Izb handlowych i przemysłowych, względnie ustawy z 30. czerwca 1901 (Dz. u. p. Nr. 103) ustanawia się dla Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie następującą ordynacyę wyborczą :

§. 1.

Izba handlowa i przemysłowa we Lwowie składa się z 36 członków rzeczywistych, podzielonych na dwie sekeye, mianowicie :

I. Sekeyę handlową.

II. Sekeyę przemysłową, do której należą także sprawy górnicze.

Sekcyja I. składa się z 18 członków.

Sekcyja II. składa się z 18 członków.

Z członków Izby zamieszkałych być musi w siedzibie Izby: I. ze sekeyi handlowej 11, mianowicie z wybranych w pierwszym okręgu wyborczym 7 członków; z wybranych w dziewiątym okręgu wyborczym 4 członków; II. ze sekeyi przemysłowej 6, mianowicie: z wybranych w pierwszym okręgu wyborczym 3 członków, a z wybranych w całym okręgu Izby 3 członków (1 z pierwszej, 2 z drugiej kategorii wyborczej).

§. 2.

Sekcyja handlowa obejmuje cały handel towarowy, z wyjątkiem handlu obnośnego, sprzedaży tytoniu, cygar, stempli i znaczków pocztowych oraz prochu strzelniczego;

zarobkowości pomocnicze handlu (jakoto: interesy komisowe i spedycyjne, agentów handlowych, meklerów, domy składowe, zakłady ważenia i mierzenia); przedsiębiorstwa bankowe, kredytowe i asekuracyjne wraz z kasami oszczędności;

przedsiębiorstwa przewozowe wraz z kolejami państwowemi: wreszcie przemysł gospodni i szynkarski.

Sekcyę handlową wybierają trzy kategorie wyborcze (ciała wyborcze) w dziewięciu okręgach wyborczych.

Kategorie te składają się:

- a) z tych handlujących, którzy od przedsiębiorstwa handlowego opłacają najmniej 600 koron rocznie podatku zarobkowego;
- b) z tych handlujących, którzy od przedsiębiorstwa handlowego opłacają najmniej 24 koron rocznie podatku zarobkowego i nie należą do kategorii a);
- c) z reszty handlujących, którzy od przedsiębiorstwa handlowego opłacają najmniej 6 koron rocznie podatku zarobkowego.

W każdym razie do uzasadnienia prawa wyboru w tej kategorii wyborczej (w ciele wyborem c) sekcji handlowej wystarczy, jeżeli wyborca tytułem rocznego podatku zarobkowego opłaca w odnośnej gminie od przedsiębiorstwa handlowego taką kwotę, która się równa najniższemu opodatkowaniu uprawniającemu do wyboru na Sejm krajowy (§. 7. ustęp 3 ustawy o Izbach handlowych względnie ustawy z 30. czerwca 1901, Dz. u. p. Nr. 103).

Pierwsza kategoria wyborcza (ciało wyborcze a) wybiera 2, druga kategoria wyborcza (ciało wyborcze b) 14, a trzecia kategoria wyborcza (ciało wyborcze c) 2 członków rzeczywistych sekcji.

II. Sekcja przemysłowa obejmuje produkcję przetwarzającą, jakoteż inne nie zaliczone do sekcji handlowej zarobkowości, następnie apteki, wreszcie górnictwo.

Sekcyę przemysłową wybierają trzy kategorie wyborcze (ciała wyborcze) w dziewięciu okręgach wyborczych.

Kategorie te składają się:

- a) z tych przemysłowców, którzy od przedsiębiorstwa przemysłowego opłacają najmniej 600 koron rocznie podatku zarobkowego;
- b) z tych przemysłowców, którzy od przedsiębiorstwa przemysłowego opłacają najmniej 160 koron rocznie podatku zarobkowego i nie należą do kategorii a);
- c) z reszty przemysłowców, którzy od przedsiębiorstwa przemysłowego opłacają najmniej 6 koron rocznie podatku zarobkowego.

W każdym razie do uzasadnienia prawa wyboru w tej kategorii wyborczej (w ciele wyborem c) sekcji przemysłowej wystarczy, jeżeli wyborca tytułem rocznego podatku zarobkowego opłaca w odnośnej gminie od przedsiębiorstwa przemysłowego taką kwotę, która się równa najniższemu opodatkowaniu, uprawniającemu do wyboru na Sejm krajowy (§. 7. ustęp 3. ustawy o Izbach handlowych, względnie ustawy z 30. czerwca 1901, Dz. u. p. Nr. 103).

Przedsiębiorstwa górnicze wybierają stosownie do opłacanego podatku zarobkowego w kategoriach wyborczych (ciałach wyborczych) sekcji przemysłowej a), b) i c).

Pierwsza kategoria wyborcza (ciało wyborcze a) wybiera 3,
 druga kategoria wyborcza (ciało wyborcze b) 5, a
 trzecia kategoria wyborcza (ciało wyborcze c) 10 członków rzeczywistych sekcji.

Przez kwoty podatku zarobkowego, o których jest mowa w niniejszym paragrafie, rozumieć należy przepisane do poboru kwoty państwowego powszechnego podatku zarobkowego lub państwowego podatku zarobkowego przedsiębiorstw obowiązanych do publicznego składania rachunków (Rozdział I. i II. ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. ust. p. Nr. 220).

Obwód Izby lwowskiej dzieli się na następujące 9 okręgów wyborczych:

1. Stołeczne miasto Lwów, jako też okręgi polityczne Lwów i Gródek;
2. okręgi polityczne Przemyśl, Jarosław, Mościska, Jaworów;
3. okręgi polityczne Stanisławów, Bohorodczany, Nadwórna, Tłumacz, Buczacz;

4. okręgi polityczne Stryj, Dolina, Kałusz, Żydaczów;

5. okręgi polityczne Sanok, Lisko, Dobromil, Brzozów, Krosno;

6. okręgi polityczne Sambor, Stary Sambor, Turka, Drohobycz, Rudki;

7. okręgi polityczne Żółkiew, Sokal, Rawa, Cieszanów;

8. okręgi polityczne Kołomyja, Peczeniżyn, Horodenka, Śniatyn, Kosów;

9. cały obwód Izby.

Do sekcji handlowej wybiera pierwsza kategoria wyborcza w 9. okręgu wyborczym 2 członków, druga kategoria w 1. okręgu wyborczym 7 członków, a w dalszych okręgach wyborczych (2—8) po 1 członku, trzecia kategoria wyborcza w 9. okręgu wyborczym 2 członków.

Do sekcji przemysłowej wybiera pierwsza kategoria wyborcza w 9. okręgu wyborczym 3 członków, druga kategoria wyborcza w 9. okręgu wyborczym 5 członków, trzecia kategoria wyborcza w 1. okręgu wyborczym 3 członków, w dalszych 7. okręgach wyborczych (2—8) po 1 członku.

§. 3.

Spólnicy jawni należą do tej kategorii wyborczej, do której według wysokości opłacanego podatku należy przedsiębiorstwo, którem się zajmują.

Te osoby, które jako naczelnicy lub dyrektorowie kierują handlowymi lub przemysłowymi przedsiębiorstwami akcyjnymi, wykonują prawo wyborcze w tej kategorii, do której należy przedsiębiorstwo pod ich kierownictwem zostające.

§. 4.

Każdy posiadający prawo wyboru wybiera tylko w tej kategorii wyborczej (cielo wyborczem), do której należy (§. 2.).

Kto uprawniony jest do wyboru w kilku kategoriach (ciałach) wyborczych, ten może wykonać swoje prawo głosowania tylko w jednej z nich, a wyborcy takiemu wolno jest oświadczyć, w której kategorii wyborczej (ciele wyborem) swoje prawo wyborcze zechce wykonywać (§. 7. alin. 6. ustawy o Izbach handlowych).

Jeżeli uprawniony do wyboru w kilku kategoriach nie oświadczy się ani za jedną ani za drugą kategorią, to będzie przydzielony do tej kategorii, w której wyższy opłaca podatek.

Każda kategoria wyborcza (ciało wyborcze) wybiera przypadającą na nią liczbę rzeczywistych członków oddzielnie (§. 9. alin. 2. ustawy o Izbach handlowych).

Głosów różnych kategorii wyborczych łączyć nie można (§. 9. alin. 3. ustawy o Izbach handlowych).

§. 5.

Prawo czynnego wyboru mają ci członkowie stanu handlowego i przemysłowego, którzy używają w pełni praw obywatelskich i którzy w obrębie Izby samodzielnie lub jako jawni spółnicy (według art. 85 i 99 kodeksu handlowego) względnie jako osobiście odpowiedzialni spółnicy spółki komandytowej (według art. 153, 157 i 179 kodeksu handlowego) zajmują się handlem, przemysłem lub górnictwem; następnie te osoby, które jako naczelnicy lub dyrektorowie kierują handlowymi lub przemysłowymi przedsiębiorstwami akcyjnymi (§. 7. ustęp 2. ustawy z dnia 29. czerwca 1868 Dz. ust. p. Nr. 85.), jeżeli od tych przedsiębiorstw opłaca się kwota podatku zarobkowego ustanowiona dla uprawnienia wyborczego w §. 2. niniejszej ordynacji wyborczej (§. 7. ustęp 3. ustawy z dnia 29. czerwca 1868 Dz. u. p. Nr. 85. i ustawa z dnia 30. czerwca 1901 Dz. u. p. Nr. 103).

Wszelkie inne osoby prawne lub zbiorowe, jak kasy oszczędności, towarzystwa zarobkowe i gospodarze, gwarectwa istniejące po myśli §. 138 ustawy górniczej, stowarzyszenia, gminy i inne korporacje publiczne i t. d. uprawnione są do oddania tylko jednego głosu.

Prawo wyboru wykonywa ta osoba, której na mocy ustawy, statutów lub szczególnej umowy przysługuje zastępstwo przedsiębiorstwa.

W przedsiębiorstwach wydzierżawionych prawo wyboru służy dzierżawcy.

Jeżeli pewne przedsiębiorstwo jest w wyłącznym posiadaniu kobiet albo też osób zostających pod opieką lub kuratelą, to prawo wyboru w ich imieniu wykonywa kierownik przedsiębiorstwa (§. 7. alin. 5 ustawy o Izbach handlowych).

Filie przedsiębiorstw, mających główną siedzibę po za okręgiem Izby, będą uważane tak, jak przedsiębiorstwa samoistne.

Jeżeli zakład główny i filialny znajdują się w okręgu Izby, podstawą zaliczenia do kategorii wyborczych jest cała kwota opłacanego podatku zarobkowego.

W obu wypadkach nastąpi zaliczenie do tej sekcji, do której należałby względnie należy zakład główny.

Przedsiębiorstwa wolne od opłaty podatku nie mają prawa wyboru.

Prawo biernego wyboru posiadają ci członkowie stanu handlowego i przemysłowego, którzy są obywatelami państwa austriackiego, skończyli 30 lat życia, przynajmniej od lat 3 posiadają warunki wymagane do wykonywania prawa czynnego wyboru i swe stałe miejsce zamieszkania mają w okręgu Izby.

Prawo biernego wyboru w sekcjach przysługuje wyłącznie tym osobom, które w odnośnej sekcji mają prawo czynnego wyboru. Natomiast prawo biernego wyboru w jednej z kategorii wyborczych nie jest ograniczone do osób mających prawo czynnego wyboru w tejże kategorii.

Od prawa czynnego i biernego wyboru są wykluczone te osoby, które na mocy istniejących ustaw są wykluczone od czynnego i biernego wyboru w gminie (§. 7. alinea ostatnia ustawy o Izbach handlowych).

Oprócz tego wykluczeni są od wybieralności kupcy, którzy popadli w konkurs, dopokąd nie odzyskali ponownego uzdolnienia (§§. 246 i 253 ustawy konkursowej z dnia 25. grudnia 1868, Dz. u p. Nr. 1 ex 1869).

§. 6.

Powoływanie rzeczywistych członków Izby skutecznia się przez wybór bezpośredni. Członków rzeczywistych wybiera się na 6 lat. Po upływie 3 lat ustępuje w dniu 31. grudnia połowa członków według kolei czasu służbowego i uzupełnia się przez nowe wybory. W razie równego czasu służby o ustąpieniu rozstrzyga los. Ustępujący mogą być ponownie wybrani.

Gdyby w ciągu okresu wyborczego zostało opróżnione jedno lub więcej miejsc, to Izba powołuje tych na członków rzeczywistych, którzy przy ostatnim wyborze otrzymali w dotyczącej kategorii najwięcej głosów po pierwotnie wybranych. W ten sposób powołani członkowie urzędują tylko do najbliższego okresu wyborczego (§. 6. ustawy o Izbach handlowych).

§. 7.

Dla zarządzenia i przeprowadzenia wyborów polityczna władza krajowa ustanawia równocześnie z rozpisaniem wyboru komisję wyborczą.

Komisji wyborczej przewodniczy komisarz mianowany przez Ministra handlu.

Komisya wyborcza składa się z jednego członka Rady miasta Lwowa i 4 reprezentantów Izby, z których 2 należeć ma do sekcji handlowej, a 2 do sekcji przemysłowej, i z sekretarza (§. 8. ustawy o Izbach handlowych).

Tak członka Rady miejskiej jak i reprezentantów Izby ustanawia władza polityczna krajowa członkami komisji wyborczej Radzie miejskiej i Izbie przysługuje prawo przedstawienia swych wniosków w tym względzie krajowej władzy politycznej.

W razie rozwiązania Izby (§. 23. ustawy o Izbach handlowych), polityczna władza krajowa powołuje do komisji wyborczej kilku mężów zaufania ze stanu handlowego i przemysłowego w okręgu Izby zamieszkałych.

Komisji przysługuje tytuł: „C. k. Komisya wyborcza dla Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie“.

Wszelkie orzeczenia należące do kompetencji tej komisji, są stanowczo rozstrzygające.

Władze polityczne administracyjne i zwierzchności gminne w obwodzie Izby są obowiązane popierać skutecznie komisję wyborczą w przeprowadzeniu czynności wyborczych.

Komisya urzęduje w lokalnościach Izby handlowej i przemysłowej.

Izba ma do jej dyspozycji dostarczyć potrzebnego personelu pomocniczego.

Koszta wyborów pokrywa Izba ze swojego budżetu.

§. 8.

Komisya wyborcza sporządza na podstawie rejestrów przez Izbę prowadzonych, a w razie rozwiązania Izby (§. 23. ustawy o Izbach handlowych) ewentualnie na podstawie tych urzędowych aktów, jakimi rozporządza, podług poszczególnych kategorii (ciał) wyborczych listy uprawnionych wyborców, które mają zawierać imię i nazwisko, rodzaj przemysłu wyborców, stałą siedzibę przedsiębiorstwa i wysokość opłacanego podatku, — a następnie wyklada je do publicznej wiadomości, mianowicie w komisji wyborczej we Lwowie i w c. k. Starostwach, wyznaczając nieprzekraczalny termin 14 dni do wniesienia wszelkich możliwych reklamacji.

Reklamacje te, które należy wnieść na piśmie wprost do c. k. Komisji wyborczej, rozstrzyga komisya wyborcza i uwiadamia reklamujących o swem rozstrzygnięciu.

Na podstawie sprostowanych list wyborców, komisya wyborcza sporządza do aktu wyborów karty legitymacyjne, oraz karty głosowania i przesyła je wyborcom wraz z rozpisanem wyborów (§. 8. ustawy o Izbach handlowych).

Rozpisanie wyborów ma zawierać liczbę członków mających być wybranymi wedle poszczególnych kategori (ciał) wyborczych, oraz wyszczególnienie, w którym dniu i o której godzinie odbywać się będzie akt wyborczy przed komisją wyborczą przez ustne głosowanie lub przez osobiste oddanie wypełnionych kart głosowania, (§. 9. ustawy o Izbach handlowych), i o której godzinie to oddawanie głosów będzie zamknięte.

Rozpisanie wyborów powinno nadto zawierać wyszczególnienie dnia, aż do którego, w razie wyboru przez nadesłanie kart głosowania, podpisanych przez wyborców (§. 9. ustawy o Izbach), wypełnione i podpisane karty głosowania wraz z kartami legitymacyjnymi muszą nadejść do tej władzy przemysłowej pierwszej instancji (starostwa, względnie magistratu i urzędu gminnego w miastach mających własny statut), w której okręgu znajduje się stała siedziba przedsiębiorstwa.

Wybory sekcji handlowej i przemysłowej, a względnie poszczególnych ich kategori (ciał) wyborczych, mogą być przedsięwzięte w odpowiednich przez komisję wyborczą oznaczyć się mających odstępach czasu (§. 9 al. 3. ustawy o Izbach handlowych).

Termin wyborów należy w ten sposób ustanowić, ażeby czas, mający upłynąć aż do chwili skrutynium, wystarczył do oddania kart głosowania i do ich nadesłania do komisji wyborczej (§. 9.).

Rozesłanie rozpisania wyborów wraz z kartami głosowania i kartami legitymacyjnymi nastąpić ma przez komisję wyborczą za pośrednictwem władz przemysłowych I. instancji i to w ten sposób, że stosownie do siedziby przedsiębiorstwa wyborców, powyższe druki, uporządkowane podług gmin przy załączeniu konsygnacji również podług gmin sporządzonych, wyż wymienionym władzom przemysłowym przesłane zostają, te zaś mają je za potwierdzeniem odbioru doręczyć wyborcom, mianowicie w miastach, mających własne statuty, bezpośrednio zresztą zaś za pośrednictwem urzędów gminnych.

§. 9.

Wybór odbywa się jawnie, a to według woli wyborcy, albo:

- a) przez ustne głosowanie, albo
- b) przez osobiste oddanie wobec komisji wyborczej wypełnionej karty głosowania, albo
- c) przez przesłane karty głosowania, podpisanej przez wyborcę, za pośrednictwem władzy przemysłowej I. instancji, przyczem należy oddać, względnie załączyć kartę legitymacyjną.

Karty głosowania mogą być oddane lub przesłane otwarte lub zapieczętowane. Zapieczętowane karty głosowania muszą zewnątrz być zaopatrzone nazwiskiem wyborcy.

Każda karta głosowania zawierać ma imiona i nazwiska osób, którym uprawniony do wyboru głos swój daje z dokładnem oznaczeniem kategorii i tylko w takiej liczbie, jaką ustanowiła komisya wyborcza.

Mylnie wypełnione karty głosowania są nieważne.

Ci wyborcy, którzy swe prawo wyboru wykonują przez nadesłanie wypełnionej i podpisanej karty głosowania (al. 1 sub c) powinni swe karty głosowania wraz z kartami legitymacyjnymi w oznaczonym terminie złożyć u władzy przemysłowej I. instancyi, do której siedziba ich przedsiębiorstwa należy, lub je tej władzy przesłać. Przesyłka ta może nastąpić za pośrednictwem c. k. urzędów pocztowych, c. k. urzędów podatkowych, albo urzędów gminnych, tudzież przez osobnych posłańców.

Karty głosowania, nadchodzące do władzy przemysłowej po upływie wyznaczonego terminu, nie będą przyjmowane.

Władza przemysłowa I. instancyi przesyła karty głosowania, które do niej nadeszły, wraz z kartami legitymacyjnymi, uporządkowawszy je podług gmin i załączając wspomniane w §. 8. konsygnacye komisji wyborczej na ręce jej przewodniczącego.

Urzędy gminne, zwracając władzy przemysłowej I. instancyi konsygnacye w §. 8. oznaczone, mają załączyć dowody doręczenia oraz zwrócić te same władzy przesyłki, których nie można było doręczyć. Władza przemysłowa I. instancyi jest obowiązana niedoręczone przesyłki odesłać do komisji wyborczej.

§. 10.

Przesyłka powyższych druków (kart legitymacyjnych, kart głosowania i rozpisania wyborów), równie jak wszelkich podań wyborców do komisji wyborczej, odbywa się pocztą bez opłaty pocztowej, jeżeli one na adresie zawierają dopisek: „W sprawach wyborów do Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie“ (§. 22. al. 1 ustawy o Izbach handlowych).

§. 11.

W dniu wyznaczonym i wyborcom obwieszczonym komisya wyborcza odbywa skrutynium. Karty głosowania nadchodzące podczas skrutynium tylko wtenczas będą uwzględnione, jeżeli w należytych czasie oddane zostały władzy przemysłowej (§ 8. ustęp 5).

Karty głosowania zapieczętowane, przysłane lub osobiście oddane, mają być otworzone przez komisję wyborczą dopiero po ukończeniu głosowania osobistego, a przed rozpoczęciem skrutynium.

Pomiędzy wybieralnymi do odnośnej kategorii wyborczej (ciała wyborczego) rozstrzyga względna większość głosów, przy równej liczbie głosów rozstrzyga los, wyciągnięty przez członka komisji wyborczej.

§. 12.

Komisja wyborcza bada ważność wyborów i ogłasza urzędownie ostateczny wynik aktu wyborczego.

Komisja wyborcza zawiadamia członków wybranych o ich wyborze.

Jeżeli w ciągu dni ośmiu, licząc od dnia udowodnionego osobistego uwiadomienia, od wybranego nie nadeszło do komisji wyborczej oświadczenie co do przyjęcia wyboru, to ten ma być uważany za wybranego, który po nim w tej samej kategorii wyborczej (ciała wyborczem) najwięcej otrzymał głosów.

Komisja wyborcza podać ma imiona członków wybranych z wyszczególnieniem ich kategorii wyborczej (ciała wyborczego) Ministerstwu handlu za pośrednictwem c. k. politycznej władzy krajowej.

§. 13.

Minister handlu wyznacza dzień i godzinę otwarcia, a względnie ukonstytuowania się nowo wybranej Izby.

Otwarcia dokonywa ustanowiony przez tegoż Ministra pełnomocnik, który następnie oddaje przewodnictwo najstarszemu wiekiem członkowi Izby

Nr. 18.

Ordynacya wyborcza

dla Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie,

zatwierdzona reskryptem c. k. Ministerstwa handlu z dnia 6. grudnia 1901,
L. 4778 H. M.

Na podstawie ustawy z dnia 29. czerwca 1868 Dz. p. p. Nr. 85., o organizacyi Izb handlowych i przemysłowych, tudzież na podstawie ustawy z dnia 30. czerwca 1901 Dz. p. p. Nr. 103., ustanawia się dla Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie, następującą ordynacyę wyborczą:

§. 1.

Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie składa się z 38 rzeczywistych członków, którzy dzielą się na dwie sekcye, mianowicie:

I. Sekcyę handlową,

II. Sekcyę przemysłową, do której to ostatniej należą także sprawy górnicze.

Każda sekcya liczy 19 rzeczywistych członków.

W miejscu, gdzie Izba ma swoją siedzibę albo w jej 20 km. okręgu musi stale mieszkać:

I. z sekcji handlowej 12 rzeczywistych członków,

II. z sekcji przemysłowej 12 rzeczywistych członków.

§. 2.

I. Sekcya handlowa obejmuje:

cały handel towarami z wyjątkiem handlu domokrażnego i sprzedaży tytoniu, cygar, stempli, marek pocztowych i prochu.

przemysły pomocnicze handlu (jak interes komisyjny i spedycyjny, ajenci i pośrednicy handlowi, domy składowe, zakłady miar i wag;

przedsiębiorstwa pieniężne, kredytowe i asekuracyjne (wraz z kasami oszczędności;

przemysły komunikacyjne (włącznie z c. k. kolejami państwowemi);

wybory tej sekcji odbywają się w trzech kategoriach (ciałach) wyborczych.

Te sekcye składają się:

a) z trudniących się handlem, który opłacać mają od swego handlowego przedsiębiorstwa podatek zarobkowy rocznie co najmniej 200 koron; wybierają oni 10 członków rzeczywistych;

b) z trudniących się handlem, którzy opłacać mają od swego handlowego przedsiębiorstwa podatek zarobkowy rocznie co najmniej 50 koron, jednakowoż mniej niż 200 koron; wybierają oni 5 członków rzeczywistych;

c) z trudniących się handlem, którzy opłacać mają od swego handlowego przedsiębiorstwa podatek zarobkowy rocznie co najmniej 10 koron; wybierają oni 4 członków rzeczywistych. W każdym razie do uzasadnienia prawa wyborczego w kategorii wyborczej c) sekcji handlowej wystarcza, jeżeli wyborca tytułem rocznego podatku zarobkowego opłacać ma w przynależnej gminie od swego handlu taką kwotę, która się równa najniższemu opodatkowaniu, uprawniającemu do wyboru posła na Sejm krajowy (§. 7. ust. 3. ustawy o Izbach handlowych i przemysłowych względnie ustawa z dnia 30. czerwca 1901 Dz. p. p. Nr. 103).

II. Sekcja przemysłowa obejmuje przemysły produkcyjne, gospodnie i szynkarskie oraz wszystkie inne przemysły, nieobjęte sekcją handlową, dalej apteki i przedsiębiorstwa górnicze.

Wybory do tej sekcji uskutecznią się w 3 kategoriach (ciałach) wyborczych.

Składają się one:

a) z przemysłowców, którzy opłacać mają od swego przemysłu podatek zarobkowy rocznie co najmniej 200 koron; wybierają oni 10 członków;

b) z przemysłowców, którzy opłacać mają od swego przemysłu podatek zarobkowy rocznie co najmniej 50 koron, jednakowoż mniej niż 200 koron; wybierają oni 5 członków;

c) z przemysłowców, którzy opłacać mają od swego przemysłu podatek zarobkowy rocznie co najmniej 10 koron; wybierają oni 4 członków. W każdym razie do uzasadnienia prawa wyborczego w kategorii wyborczej c) sekcji przemysłowej wystarcza, jeżeli wyborca tytułem rocznego podatku zarobkowego opłacać ma w przynależnej gminie od swego przemysłu taką kwotę, która się równa najniższemu opodatkowaniu uprawniającemu do wyboru posła na Sejm krajowy (§. 7. ust. 3. ustawy o Izbach handlowych i przemysłowych względnie ustawa z dnia 30. czerwca 1901 Dz. p. p. Nr. 103.).

Przez wyrażenie podatek zarobkowy, użyte w tym paragrafie należy rozumieć do rzeczywiście zapłaty przypisaną kwotę państwowego powszechnego podatku zarobkowego, względnie państwowego podatku zarobkowego, opłacanego od przedsiębiorstw zobowiązanych do publicznego składania rachunków (Rozdział I. i II. ustawy z dnia 25. października 1896 Dz. p. p. Nr. 103.).

§. 3.

Spólnicy jawni zaliczają się do tej kategorii wyborczej, pod którą według wysokości opłacanego podatku podpada przedsiębiorstwo, do którego należy.

Te osoby, które jako naczelnicy lub dyrektorzy kierują handlowemi lub przemysłowemi przedsiębiorstwami akcyjnymi, wykonują swe prawo wyborcze w tej kategorii, do której należy przedsiębiorstwo, zostające pod ich kierownictwem.

§. 4.

Każdy posiadający prawo wyboru, wybiera tylko w tej kategorii wyborczej (ciela wyborczem), do której przynależy (§. 2.).

Kto jest uprawniony do wybierania w kilku kategoriach (ciałach) wyborczych, może wykonywać swoje prawo głosowania tylko w jednej z nich.

Wyborcy takiemu wolno jest oświadczyć, w której kategorii wyborczej swoje prawo chce wykonać (§. 7. alinea 6. ustawy o Izbach handlowych).

Jeżeli uprawniony do wybierania w kilku kategoriach, nie oświadczy się za żadną kategorią, to będzie przydzielony do tej kategorii, w której opłacać ma wyższy podatek.

Każda kategoria wyborcza (ciało wyborcze) wybiera samodzielnie przypadającą nań liczbę rzeczywistych członków (§. 9. al. 2. ustawy o Izbach handlowych).

Połączenie głosów z różnych kategorii wyborczych nie ma miejsca (§. 9. al. 3. ustawy o Izbach handlowych).

§. 5.

Prawo czynnego wyboru mają ci członkowie stanu handlowego i przemysłowego, którzy używają w pełni praw obywatelskich i którzy w obrębie Izby zajmują się handlem, przemysłem lub górnictwem samodzielnie lub jako jawni spółnicy (według art. 85. i 99. kodeksu handlowego), względnie jako osobiście odpowiedzialni spółnicy spółek komandytowych (wedle art. 153, 157 i 179 kodeksu handlowego); następnie te osoby, które jako naczelnicy lub dyrektorzy kierują handlowemi lub przemysłowemi przedsiębiorstwami akcyjnymi (§. 7. ust. 2. ustawy z dnia 29. czerwca 1868, Dz. p. p. Nr. 85), jeżeli przytoczone przedsiębiorstwa mają opłacać podatek zarobkowy w kwocie ustanowionej wedle §. 2. obecnej ordynacyi wyborczej do uzasadnienia prawa wyborczego (§. 7. ust. 3. ustawy z dnia 29. czerwca 1868, Dz. p. p. Nr. 85. i ustawa z dnia 30. czerwca 1901, Dz. p. p. Nr. 103).

Wszelkie inne prawne i zbiorowe osoby, jak kasy oszczędności, spółki zarobkowe i gospodarcze, gwarectwa (po myśli §. 138. ustawy górniczej), stowarzyszenia, gminy i inne korporacye publiczne i t. d. są uprawnione do oddania jednego tylko głosu.

Do wykonania tego prawa wyborczego są powołane owe osoby, które wedle ustawy, statutu albo specjalnej umowy mają prawo przedsiębiorstwo zastępywać. Przy wydzierżawionych przedsiębiorstwach przysługuje prawo wyborcze dzierżawcy.

Jeżeli pewne przedsiębiorstwo znajduje się w wyłącznem posiadaniu kobiet, albo też osób zostających pod opieką lub kuratelą, to prawo wyboru w ich imieniu wykonuje kierownik przedsiębiorstwa (§. 7. al. 5. ustawy o Izbach handlowych).

Filie przedsiębiorstw, których zakłady główne znajdują się poza okręgiem Izby, są uważane za przedsiębiorstwa samodzielne.

Jeżeli w okręgu Izby znajdują się zakłady główne i filialne, należy wziąć łączne świadczenie w podatku zarobkowym za podstawę do przydzielenia dotyczącego przedsiębiorstwa do kategorii wyborczych.

W obydwu przypadkach przydziela się dotyczące przedsiębiorstwo do tej sekcji, do którejby należał, względnie do której należy zakład główny.

Prawo biernego wyboru posiadają ci członkowie stanu handlowego i przemysłowego, którzy są obywatelami państwa austriackiego, którzy skończyli 30 lat życia, którzy przynajmniej od 3. lat posiadają warunki wymagane do wykonywania prawa czynnego wyboru i którzy swą stałą siedzibę mają w okręgu Izby.

Od prawa czynnego i biernego wyboru są wykluczone te osoby, które na mocy istniejących ustaw są wykluczone od czynnego i biernego wyboru w gminie (§. 7. ust. ostatni ustawy o Izbach handlowych).

Oprócz tego wykluczeni są od wybieralności kupcy, którzy popadli w konkurs, dopokąd nie odzyskali uzdolnienia (§§. 246 i 253 ustawy konkursowej z dnia 25. grudnia 1868, Dz. p. p. Nr. 1. z 1869).

§. 6.

Powołanie rzeczywistych członków Izby odbywa się przez bezpośredni wybór. Rzeczywiści członkowie bywają wybierani na 6 lat. Po upływie 3. lat w dniu 31. grudnia połowa członków ustępuje podług starszeństwa służby, a Izba uzupełnia się przez nowe wybory. W razie równego czasu służby o ustąpieniu rozstrzyga los. W ciałach wyborczych I. b i II. b występuje naprzemian po 2 względnie po 3 członków.

Występujący mogą być napowrót wybrani.

Jeżeliby w ciągu trwania peryodu wyborczego jedno lub kilka miejsc się opróżniło, to Izba powołuje jako rzeczywistych członków tych, którzy przy ostatnim wyborze otrzymali w dotyczącej kategorii najwięcej głosów po pierwotnie wybranych. W ten sposób powołani członkowie urzędują tylko do najbliższego terminu wyborczego (§. 6. ustawy o Izbach handlowych).

§. 7.

Do rozpoczęcia i przeprowadzenia wyborów polityczna władza krajowa ustanawia równocześnie z rozpisaniem wyborów komisję wyborczą.

Komisji wyborczej przewodniczy komisarz mianowany przez Ministra handlu.

Komisya wyborcza składa się z jednego członka Rady miasta Krakowa, z 4 reprezentantów Izby, z których 2 należy do sekcji handlowej a 2. do sekcji przemysłowej i z sekretarza prowadzącego pióro (§. 8. ustawy o Izbach handlowych).

Tak członka Rady miejskiej jak i reprezentantów Izby członkami komisji wyborczej ustanawia władza polityczna krajowa. Radzie miejskiej i Izbie

przysługuje prawo przedstawić w tej mierze swe wnioski krajowej władzy politycznej.

W razie rozwiązania Izby (§. 23. ustawy o Izbach handlowych) polityczna władza krajowa powoła do komisji wyborczej kilku mężów zaufania ze stanu handlowego przemysłowego w okręgu Izby.

Komisja nosi tytuł: „c. k. Komisja wyborcza dla Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie“.

Wszelkie decyzje należące do kompetencji tej komisji są stanowczo rozstrzygające.

Polityczne władze administracyjne i zwierzchności gminne, należące do obwodu Izby, są obowiązane wspomagać skutecznie komisję wyborczą w przeprowadzeniu czynności wyborczych.

Komisja urzęduje w lokalu Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie. Izba dostarcza koniecznego personelu pomocniczego.

Koszta wyborów pokrywa się z budżetu Izby.

§. 8.

Komisja wyborcza układa na podstawie rejestrów prowadzonych przez Izbę, a jeżeli Izba zostanie rozwiązana (§. 23. ustawy o Izbach handlowych) na podstawie urzędowych aktów, jakimi rozporządza podług poszczególnych powiatów politycznych i kategorii (ciał) wyborczych listę uprawnionych wyborców, która ma zawierać liczbę porządkową, imię, nazwisko i rodzaj przemysłu wyborcy, siedzibę jego przedsiębiorstwa i najwyższą oraz najniższą powinność podatkową osób zaliczonych do poszczególnych ciał wyborczych następnie wyznaczając nieprzekraczalny termin 14 dni do wniesienia wszelkich możliwych reklamacji, składa takową do publicznej wiadomości, — mianowicie w biurze Izby handlowej i przemysłowej dla miasta Krakowa i powiatu krakowskiego, dla innych zaś miejscowości w odnośnych c. k. starostwach.

Reklamacje rozstrzyga komisja wyborcza i uwiadamia reklamujących o swem rozstrzygnięciu.

Na podstawie tak sprostowanych list wyborczych komisja wyborcza sporządza do aktu wyboru karty legitymacyjne, oraz karty głosowania i przesyła takowe wyborcom wraz z rozpisaniem wyborów (§. 8. ustawy o Izbach handlowych).

Rozpisanie wyborów ma zawierać liczbę członków mających być wybranymi w poszczególnych kategoriach (ciałach) wyborczych, oraz wyszczególnienie w którym dniu i o której godzinie będzie miał miejsce sam akt wyborczy, mający się odbyć przed komisją wyborczą przez ustne głosowanie lub przez

osobiste oddanie wypełnionych kartek głosowania i o której godzinie to oddawanie głosów będzie zamknięte (§. 9. ustawy o Izbach handlowych).

W razie wyboru przez przesłanie podpisanej przez wyborcę karty głosowania (§. 9. ustawy o Izbach handlowych) muszą także do tej godziny pod rygorem nieważności nadejść do c. k. komisji wyborczej karty głosowania wraz z kartami legitymacyjnymi.

Wybory sekcji handlowej i przemysłowej, a względnie poszczególnych ich kategorii (ciał) wyborczych, mogą być przedsięwzięte w odpowiednich, przez komisję wyborczą oznaczonych mających odstępach (§. 9. al. 3. ustawy o Izbach handlowych)

Termin wyborów należy w ten sposób ustanowić, ażeby czas mający upłynąć pomiędzy doręczeniem dokumentów wyborczych i końcem aktu wyborczego, wystarczył do oddania kartki wyborczej względnie do odesłania jej na ręce komisji wyborczej (§. 9.).

Rozesłanie rozpisania wyborów wraz z kartkami głosowania i kartkami legitymacyjnymi ma się odbyć przez komisję wyborczą za pośrednictwem c. k. poczty w ten sposób, że druki te uporządkowane gminami, wedle siedziby przedsiębiorstw, uprawnionych do wyboru wraz z taksamo ułożonymi konsygnacjami mają być za potwierdzeniem oddane c. k. Urzędowi pocztowemu i przez pocztę dostawione uprawnionym do wyboru. Niedostarczone przesyłki zwraca c. k. poczta natychmiast c. k. komisji wyborczej.

§. 9.

Wybór odbywa się jawnie, a to według woli wyborcy, albo

- a) przez ustne głosowanie, — albo
- b) przez osobiste oddanie przed komisją wyborczą wypełnionej karty głosowania, albo wreszcie
- c) przez nadesłane do komisji wyborczej karty wyborczej podpisanej przez wyborcę — przy równoczesnem oddaniu względnie dołączeniu karty legitymacyjnej. Przesłanie to odbyć się może w drodze c. k. poczty lub przez osobnych posłańców.

Karty wyborcze mogą być oddane lub przysłane otwarte lub zapieczętowane. Zapieczętowane karty głosowania muszą zewnątrz być zaopatrzone nazwiskiem wyborcy.

Ci wyborcy, którzy swe prawo wyboru wykonują przez nadesłanie wypełnionej i podpisanej karty głosowania (ust. 1. c.), powinni swe karty głosowania wraz z kartami legitymacyjnymi przesyłać komisji wyborczej w ciągu ustanowionego terminu (§. 8. ust. 5).

Karty wyborcze nadeszłe do Komisji wyborczej po upływie ustanowionego terminu, nie mogą być przyjęte.

§. 10.

Przesyłka tych druków (karty legitymacyjne, karty głosowania, rozpisanie wyborów), jakoteż wszelkich podań wyborców do komisji wyborczej odbywa się przez c. k. pocztę bez opłaty pocztowej, jeżeli na adresie znajduje się dodatek: „w sprawach wyborczych Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie“. (§. 22. ust. 1. ustawy o Izbach handlowych).

§. 11.

W dniu wyznaczonym i wyborcom obwieszczonym komisja wyborcza przedsięwzięcie skrutynium. Karty głosowania nadchodzące podczas skrutynium nie będą więcej uwzględnione.

Karty głosowania zabezpieczone, przysłane lub osobiście oddane, mają być otworzone przez komisję wyborczą przed rozpoczęciem skrutynium, ale dopiero po ukończeniu głosowania osobistego.

Pomiędzy wybieralnymi w odnośnej kategorii wyborczej (ciele wyborczem) rozstrzyga względna większość głosów, przy równej ilości głosów rozstrzyga los wyciągnięty przez jednego z członków komisji wyborczej,

§. 12.

Komisja wyborcza bada ważność wyborów i ogłasza urzędownie ostateczny wynik aktu wyborczego.

Komisja wyborcza zawiadamia członków wybranych o padłym na nich wyborze.

Jeżeli w ciągu dni ośmiu, licząc od dnia udowodnionego osobistego uwiadomienia, od wybranego nie nadeszło do komisji wyborczej oświadczenie co do przyjęcia wyboru, ma być uważany za wybranego, kto po nim w tej samej kategorii wyborczej (ciele wyborczem) najwięcej otrzymał głosów.

Członków wybranych ma komisja wyborcza przedstawić za pośrednictwem c. k. politycznej władzy krajowej przy wymianie ich ciał wyborczych Ministerstwu handlu.

§. 13.

Minister handlu wyznacza dzień i godzinę otwarcia, a względnie ukonstytuowania się nowo obranej Izby.

Otwarcie odbywa się przez pełnomocnika tego Ministra, który następnie oddaje przewodnictwo najstarszemu członkowi Izby.

Nr. 19.

O b w i e s z c z e n i e

c. k. Starostwa górniczego w Krakowie z dnia 31. grudnia 1901
L. 2823, o utworzeniu stowarzyszenia górniczego.

W myśl ustawy z dnia 14. sierpnia 1896 Dz. p. p. Nr. 156. c. k. Starostwo górnicze dla Galicji zarządza niniejszem utworzenie stowarzyszenia górniczego, do którego mają należeć wszyscy posiadacze kopalń wosku ziemnego tak obecnie istniejących, jak też w przyszłości powstać mających, w okręgu c. k. Urzędu górniczego okręgowego w Drohobyczu, oraz wszystkie robotnicy zatrudnieni przy tych kopalniach i przy zakładach i urządzeniach podlegających nadzorowi władzy górniczej, a z ruchem kopalń wosku ziemnego w ścisłym związku pozostających.

To stowarzyszenie górnicze ma rozpocząć swoją czynność najdalej w przeciągu sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia niniejszego rozporządzenia.

W Krakowie, dnia 31. grudnia 1901.

C. k. Starosta górniczy:
Wachtel w. r.

Nr. 20.

Ordynacya wyboreza

Izby handlowej i przemysłowej w Brodach,

zatwierdzona reskryptem c. k. Ministerstwa handlu z dnia 18. grudnia 1901,
L. 4999/H. M.

Na mocy ustawy z dnia 29. czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 85.) dotyczącej organizacyi Izb handlowych i przemysłowych, względnie ustawy z 30. czerwca 1901 (Dz. u. p. Nr. 103) ustanawia się dla Izby handlowej i przemysłowej w Brodach następującą ordynacyę wyborezą:

§. 1.

Izba handlowa i przemysłowa w Brodach składa się z 30 członków rzeczywistych, podzielonych na dwie sekcye, mianowicie:

I. Sekcyę handlową.

II. Sekcyę przemysłową, do której należą także sprawy górnicze.

Sekcyę I. składa się z 16 członków.

Sekcyę II. składa się z 14 członków.

Z członków Izby być musi zamieszkałych w siedzibie Izby: z sekcji handlowej 12, z sekcji przemysłowej 10, razem 22 członków.

§. 2.

Sekcyę handlową obejmuje cały handel towarowy, z wyjątkiem handlu obnośnego, tudzież sprzedaży tytoniu, cygar, stempli i znaczków pocztowych oraz prochu strzelniczego;

zarobkowości pomocnicze handlu (jakoto: interesy komisowe i spedycyjne, agentów handlowych, meklerów, domy składowe, zakłady ważenia i mierzenia); przedsiębiorstwa bankowe, kredytowe i asekuracyjne (wraz z kasami oszczędności);

przedsiębiorstwa przewozowe (wraz z kolejami państwowymi): wreszcie przemysł gospodni i szynkarski.

Sekcyę handlową wybierają dwie kategorie wyborcze (ciała wyborcze).

Kategorie te składają się:

a) z tych handlujących, którzy od przedsiębiorstwa handlowego mają opłacać rocznie podatku zarobkowego więcej jak 20 koron;

b) z tych handlujących, którzy od przedsiębiorstwa handlowego mają opłacać podatek zarobkowy, a nie należą do kategorii a).

W każdym razie wystarcza uiszczanie kwoty rocznego podatku zarobkowego od przedsiębiorstwa handlowego w dotyczącej gminie równającej się najniższej stopie uprawniającej do wyboru do Sejmu krajowego, by uzasadnić prawo wyboru w tej kategorii (ciało wyborem b. sekcji handl.) (§. 7. ustęp 3. ustawy o Izbach handlowych względnie ust. z 30. czerwca 1901 Dz. u. p. Nr. 103).

Pierwsza kategoria wyborcza (I. a) wybiera 10, druga kategoria wyborcza (I. b) wybiera 6 członków rzeczywistych.

II. Sekcyę przemysłową obejmuje zarobkowości wytwarzające, jakoteż inne nie zaliczone do sekcji handlowej przemysłowości, następnie apteki, wreszcie przedsiębiorstwa górnicze.

Sekcyę przemysłową wybierają dwie kategorie wyborcze (ciała wyborcze).

Kategorie te składają się:

a) z tych przemysłowców, którzy od przedsiębiorstwa przemysłowego mają opłacać rocznie podatku zarobkowego więcej jak 20 koron.

b) z tych przemysłowców, którzy od przedsiębiorstwa przemysłowego mają opłacać podatek zarobkowy, a nie należą do kategorii a).

W każdym razie wystarcza uiszczanie kwoty rocznego podatku zarobkowego od przedsiębiorstwa przemysłowego w dotyczącej gminie równąjącej się najniższej stopie uprawniającej do wyboru do Sejmu krajowego, by uzasadnić prawo wyboru w tej kategorii (cielo wyborem b. sekcji przemysł.) (§. 7. ustęp 3. ustawy o Izbach handlowych, względnie ustawy z 30. czerwca 1901 Dz. u. p. Nr. 103).

Pierwsza kategoria wyborcza (II. a) wybiera 8, druga kategoria wyborcza (II. b) 6 członków rzeczywistych.

W celu dokonania wyboru rzeczywistych członków dzieli się obwód Izby handlowej i przemysłowej na trzy okręgi wyborcze:

Pierwszy okręg wyborczy obejmuje miasto Brody wraz z powiatem politycznym Brody.

Drugi okręg wyborczy obejmuje powiaty polityczne: Bóbrka, Brzeżany, Kamionka strumiłowa, Podhajce, Przemyślany, Rohatyn i Złoczów.

Trzeci okręg wyborczy obejmuje powiaty polityczne: Borszczów, Czortków, Husiatyn, Skałat, Tarnopol, Trembowla, Zaleszczyki i Zbaraż.

Do sekcji handlowej ma być wybranych:

W pierwszym okręgu wyborczym 6 członków, a mianowicie z drugiej kategorii wyborczej (I. b) 2, a z pierwszej kategorii wyborczej (I. a) 4 członków. Wybrani muszą być zamieszkali w Brodach.

W drugim i w trzecim okręgu wyborczym ma być wybranych po 5 członków, a mianowicie z drugiej kategorii wyborczej (I. b) po 2 członków, z których jeden wybrany musi być zamieszkały w siedzibie Izby, z pierwszej kategorii wyborczej (I. a) po 3 członków, z których 2 wybranych musi być zamieszkałych w siedzibie Izby.

Do sekcji przemysłowej ma być wybranych:

W pierwszym okręgu wyborczym 4 członków, a mianowicie z drugiej kategorii wyborczej (II. b) 2 i z pierwszej kategorii wyborczej (II. a) 2 członków. Wybrani muszą być zamieszkali w Brodach.

W drugim i trzecim okręgu wyborczym ma być wybranych po 5 członków, a mianowicie z drugiej kategorii wyborczej (II. b) po 2 członków, z których jeden wybrany musi być zamieszkały w siedzibie Izby, z pierwszej kategorii wyborczej (II. a) po 3 członków, z których 2 wybranych musi być zamieszkałych w siedzibie Izby.

Pod podatkiem zarobkowym wspomnianym w tym paragrafie rozumieć należy przypisane do poboru kwoty państwowego powszechnego podatku zarobkowego, względnie państwowego podatku zarobkowego przedsiębiorstw obowiązanych do publicznego składania rachunków (I. i II. rozdział ustawy z dnia 15. października 1896 Dz. u. p. Nr. 220).

§. 3.

Jawni spółnicy należą do kategorii wyborczej, do której według wysokości podatku należy przedsiębiorstwo, którem się zajmują.

Osoby, które jako naczelnicy lub dyrektorowie kierują handlowemi lub przemysłowemi przedsiębiorstwami akcyjnemi, wykonują prawo wyborcze w tej kategorii, do której należy przedsiębiorstwo pod ich kierownictwem zostające.

§. 4.

Każdy uprawniony do wyboru wybiera tylko w tej kategorii wyborczej (ciele wyborczem), do której należy. (§. 2).

Kto uprawniony jest do wyboru w kilku kategoriach (ciałach) wyborczych, może wykonywać swoje prawo głosowania tylko w jednej z nich, a wyborcy takiemu wolno jest oświadczyć, w której kategorii wyborczej (ciele wyborczem) prawo wyborcze chce wykonywać (§. 7. al. 6. ust. o Izbach handlowych).

Każda kategoria wyborcza (ciało wyborcze) wybiera oddzielnie przypadającą na nią liczbę rzeczywistych członków (§. 9. al. 2. ustawy o Izbach handlowych).

Kumulacya głosów różnych kategorii wyborczych nie ma miejsca (§. 9. al. 3. ustawy o Izbach handlowych).

§. 5.

Prawo czynnego wyboru mają ci członkowie stanu handlowego i przemysłowego, którzy używają w pełni praw obywatelskich i którzy w obrębie Izby samodzielnie lub jako jawni spółnicy (według art. 85 i 99 kodeksu handlowego) względnie jako osobiście odpowiedzialni spółnicy spółki komandytowej (według art. 153, 157 i 179 kodeksu handlowego) zajmują się handlem, przemysłem lub górnictwem; następnie te osoby, które jako naczelnicy lub dyrektorowie kierują handlowemi lub przemysłowemi przedsiębiorstwami akcyjnemi (§ 7. ustęp 2. ustawy z 29. czerwca 1868 Dz. u. p. Nr. 85.), jeżeli od tych przedsiębiorstw opłaca się kwota podatku zarobkowego, ustanowiona dla uprawnienia wyborczego w §. 2. niniejszej ordynacyi wyborczej (§. 7. ustęp 3. ustawy z 29. czerwca 1868 Dz. u. p. Nr. 85. i ustawa z 30. czerwca 1901 Dz. u. p. Nr. 103).

Wszelkie inne osoby prawne lub zbiorowe, jak kasy oszczędności, towarzystwa zarobkowe i gospodarze, gwarectwa (pó myśli §. 138. ustawy gór-

niezej), stowarzyszenia, gminy i inne korporacje publiczne i t. d. uprawnione są do oddania tylko jednego głosu.

Do wykonywania tego prawa wyboru powołane są te osoby, którym na mocy ustawy, statutów lub szczególnej umowy przysługuje zastępstwo przedsiębiorstwa.

W przedsiębiorstwach wydzierżawionych prawo wyboru służy dzierżawcy.

Jeżeli kobiety albo też osoby zostające pod opieką lub kuratelą są w łącznym posiadaniu przedsiębiorstwa wówczas prawo wyboru wykonywa w ich imieniu kierownik przedsiębiorstwa (§. 7. al. 5. ustawy o Izbach handlowych).

Filie przedsiębiorstw, mających główną siedzibę po za okręgiem Izby, będą uważane tak, jak przedsiębiorstwa samoistne.

Jeżeli zakład główny i filialny znajdują się w okręgu Izby, wówczas łączna kwota opłaconego podatku zarobkowego stanowi podstawę zaliczenia do kategorii wyborczych.

Obu wypadkach następuje zaliczenie do tej sekcji, do której należałby względnie należy zakład główny.

Wolne od opłaty podatku przedsiębiorstwa nie są uprawnione do wyboru.

Prawo biernego wyboru posiadają ci członkowie stanu handlowego i przemysłowego, którzy są obywatelami państwa austriackiego, skończyli 30 lat życia, przynajmniej od 3 lat posiadają wynogi do wykonywania prawa czynnego wyboru i mają stałe miejsce zamieszkania w okręgu Izby.

Wykluczone od prawa czynnego i biernego wyboru są te osoby, które na mocy istniejących ustaw są wykluczone od czynnego i biernego wyboru w gminie (§. 7. al. ostat. ustawy o Izbach handlowych).

Oprócz tego wykluczeni są od wybieralności kupcy, którzy popadli w konkurs, dopóki nie odzyskali ponownego uzdolnienia (§§. 246. i 253. ustawy konkursowej z 25. grudnia 1868 Dz. u. p. Nr. 1. ex 1869).

§. 6.

Powoływanie rzeczywistych członków Izby następuje przez wybór bezpośredni. Członków rzeczywistych wybiera się na 6 lat. Po upływie 3 lat ustępuje w dniu 31. grudnia połowa członków według kolei czasu służbowego i uzupełnia się przez nowe wybory. W razie równego czasu służby rozstrzyga o ustąpieniu los. Ustępujący mogą być ponownie wybrani.

Gdyby w ciągu okresu wyborczego zostało opróżnione jedno lub więcej miejsc, Izba powołuje tych na członków rzeczywistych, którzy przy ostatnim wyborze otrzymali w dotyczącej kategorii najwięcej głosów po pierwotnie wybranych. W ten sposób powołani członkowie urzędują tylko do najbliższego okresu wyborczego. (§. 6. ustawy o Izbach handlowych).

§. 7.

Dla zarządzenia i przeprowadzenia wyborów ustanawia polityczna władza krajowa równocześnie z rozpisaniem wyboru komisję wyborczą.

Komisji wyborczej przewodniczy komisarz mianowany przez Ministra handlu.

Komisja wyborcza składa się z jednego członka Rady miejskiej w Brodach i z 4 reprezentantów Izby, z których 2 należy do sekcji handlowej, a 2 do sekcji przemysłowej, i z sekretarza Izby, jako prowadzącego zarazem pióro. (§. 8. ustawy o Izbach handlowych).

Tak członka Rady miejskiej jak i reprezentantów Izby ustanawia polityczna władza krajowa członkami komisji wyborczej. Radzie miejskiej i Izbie przysługuje prawo przedstawienia w tym względzie wniosków krajowej władzy politycznej.

W razie rozwiązania Izby (§. 23. ustawy o Izbach handlowych), polityczna władza krajowa powołuje do komisji wyborczej kilku mężów zaufania ze stanu handlowego i przemysłowego w okręgu Izby.

Komisja nosi tytuł: „C. k. komisja wyborcza dla Izby handlowej i przemysłowej w Brodach“.

Wszelkie orzeczenia należące do kompetencji tej komisji są ostatecznie rozstrzygające.

Polityczne władze administracyjne i zwierzchności gminne w obwodzie Izby są obowiązane popierać skutecznie komisję wyborczą w przeprowadzeniu czynności wyborczych.

Komisja urzęduje w lokalnościach Izby handlowej i przemysłowej w Brodach.

Izba ma do jej dyspozycji dostarczyć potrzebnego personelu pomocniczego. Koszta wyborów mają być pokryte z budżetu Izby.

§. 8.

Komisja wyborcza sporządza na podstawie rejestrów przez Izbę prowadzonych, a w razie rozwiązania Izby (§. 23. ustawy o Izbach handlowych) ewentualnie na podstawie urzędowych aktów, jakimi rozporządza, podług poszczególnych powiatów politycznych i kategorii (ciał) wyborczych listy uprawnionych do wyboru, które mają zawierać imię i nazwisko, rodzaj przemysłu wyborców, siedzibę przedsiębiorstwa i wysokość opłacanego podatku, — a następnie wyklada je do publicznej wiadomości, w każdym powiecie a mianowicie w Brodach w lokalnościach Izby, a w powiatach w c. k. Starostwach, wyznaczając nieprzekraczalny termin 14 dni do wniesienia wszelkich możliwych reklamacyj.

O reklamacjach tych, które należy wnieść bezpośrednio na piśmie do c. k. Komisji wyborczej, rozstrzyga komisja wyborcza i uwiadamia reklamujących o swem rozstrzygnięciu.

Na podstawie sprostowanych list wyborców, komisja wyborcza sporządza karty legitymacyjne, oraz karty głosowania do aktu wyborów i przesyła je wyborcom wraz z rozpisaniem wyborów (§. 8. ustawy o Izbach handlowych).

Rozpisanie wyborów ma zawierać liczbę wybrać się mających członków wedle poszczególnych kategorii (ciał) wyborczych, oraz wyszczególnienie, w którym dniu i o której godzinie odbywać się będzie akt wyborczy przed komisją wyborczą przez ustne głosowanie lub przez osobiste oddanie wypełnionych kart głosowania (§. 9. ustawy o Izbach handlowych), i o której godzinie oddawanie głosów będzie zamknięte.

Do tej godziny muszą w razie wyboru przez nadesłanie kart głosowania podpisanych przez wyborców (§. 9. ustawy o Izbach handlowych), wypełnione i podpisane karty głosowania wraz z kartami legitymacyjnymi nadejść do c. k. komisji wyborczej.

Wybory sekcji handlowej i przemysłowej, a względnie poszczególnych kategorii (ciał) wyborczych, mogą być przedsięwzięte w odpowiednich, przez komisję wyborczą oznaczyć się mających odstępach (§. 9. al. 3. ustawy o Izbach handlowych).

Termin wyborów należy w ten sposób ustanowić, ażeby czas, mający upłynąć aż do skrutynium, starczył do oddania kart głosowania i do ich nadesłania do komisji wyborczej (§. 9.).

Przesłanie rozpisania wyborów wraz z kartami głosowania i kartami legitymacyjnymi nastąpić ma przez komisję wyborczą za pośrednictwem c. k. poczty.

§. 9.

Wybór odbywa się jawnie, a to według woli wyborcy, albo:

- a) przez ustne głosowanie;
- b) przez osobiste oddanie wypełnionej karty głosowania wobec komisji wyborczej; albo
- c) przez przesłanie podpisanej przez wyborcę karty głosowania do c. k. komisji wyborczej — przy oddaniu względnie załączeniu karty legitymacyjnej. Przesyłka ta może nastąpić za pośrednictwem c. k. poczty albo przez umyślnych posłańców.

Karty głosowania mogą być oddane lub przesłane otwarte lub zamknięte. Zamknięte karty głosowania muszą być z zewnątrz zaopatrzone nazwiskiem wyborcy.

Ci wyborcy, którzy swe prawo wyboru wykonują przez nadesłanie wypełnionej i podpisanej karty głosowania (alinea 1. sub c) powinni swe karty

głosowania wraz z kartami legitymacyjnymi przesłać w oznaczonym terminie do c. k. komisji wyborczej w Brodach.

Karty głosowania, nadchodzące do c. k. komisji wyborczej po upływie wyznaczonego terminu, nie będą przyjmowane.

§. 10.

Przesyłka powyższych druków (kart legitymacyjnych, kart głosowania i rozpisania wyborów), jakoteż wszelkich podań wyborców do komisji wyborczej, odbywa się pocztą bez opłaty pocztowej, jeżeli na adresie zawierają dopisek: „W sprawach wyborów do Izby handlowej i przemysłowej w Brodach“.

(§. 22. alinea 1. ustawy o Izbach handlowych).

§. 11.

W dniu wyznaczonym i wyborcom obwieszczonym rozpoczyna komisja wyborcza skrutynium. Karty głosowania nadchodzące podczas skrutynium nie będą uwzględnione.

Przysłane lub osobiście oddane zamknięte karty głosowania mają być otworzone przez komisję wyborczą dopiero po ukończeniu głosowania osobistego, a przed rozpoczęciem skrutynium.

Pomiędzy wybieralnymi dla odnośnej kategorii wyborczej (ciała wyborczego) rozstrzyga względna większość głosów; przy równej liczbie głosów rozstrzyga los, wyciągnięty przez członka komisji wyborczej.

§. 12.

Komisja wyborcza bada ważność wyborów i ogłasza urzędownie ostateczny wynik aktu wyborczego.

Wybrani członkowie mają być przez komisję wyborczą zawiadomieni o dokonanym wyborze.

Jeżeli w ciągu dni ośmiu, licząc od dnia udowodnionego osobistego uwiadomienia, od wybranego nie nadeszło do komisji wyborczej oświadczenie co do przyjęcia wyboru, wówczas ten ma być uważany za wybranego, który po nim w tej samej kategorii wyborczej (ciała wyborczym) najwięcej otrzymał głosów.

Wybrani członkowie mają być z wyszczególnieniem ich kategorii wyborczej (ciała wyborczego) podani przez komisję wyborczą za pośrednictwem c. k. politycznej władzy krajowej Ministerstwu handlu.

§. 13.

Minister handlu wyznacza dzień i godzinę otwarcia, względnie ukonstytuowania się nowo wybranej Izby.

Otwarcie następuje przez pełnomocnika tegoż Ministra, który następnie oddaje przewodnictwo najstarszemu wiekiem członkowi Izby.

Nr. 21.

R o z p o r z ą d z e n i e

Wydziału krajowego z dnia 21. lutego 1902 L. 11.412, wydane w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem we Lwowie, w przedmiocie zezwolenia gminie miasta Mościsk na dalszy pobór opłaty gminnej od napojów spirytusowych.

Na mocy §. 83. ustawy z dnia 3. lipca 1896 Dz. u. kr. Nr. 51., Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zezwała za zgodą c. k. Namiestnictwa we Lwowie, gminie m. Mościsk na dalszy pobór przyzwolonych jej pierwotnie ustawą z dnia 2. marca 1887 Dz. u. kr. Nr. 24. opłaty gminnej od napojów spirytusowych przez lat sześć (6) t. j. do końca roku 1907, z tem jednak zastrzeżeniem, że opłata rzeczona tylko w tej wysokości pobieraną być może, w jakiej gmina pobierać ją miała prawo w latach 1896 do r. 1901 na zasadzie tutejszego rozporządzenia z dnia 13. stycznia 1896 Dz. u. kr. Nr. 6., że od tej opłaty wolną będzie wódka we wszystkich tych wypadkach, w których wolną jest ona w myśl rozporządzenia cesarskiego z dnia 17. lipca 1899 Dz. u. p. Nr. 120. (Część II. o uwolnieniach) od państwowego podatku konsumcyjnego i że opłata ta nie będzie żadaną za czas ubiegły przed ogłoszeniem niniejszego rozporządzenia.

Marszałek krajowy:

Andrzej Potocki w. r.

Członek Wydziału krajowego:

Dr. Józef Wereszczyński w. r.

Nr. 22.

O b w i e s z c z e n i e

Prezydyum c. k. Namiestnictwa z dnia 25. lutego 1902 L. 2232/pr.

Jego ces. i król. Apostolska Mość Najwyższem postanowieniem z dnia 7. lutego b. r. raczył najmiłościwiej zatwierdzić uchwałę Sejmu krajowego o udzieleniu Radzie powiatowej w Samborze koncesyi na pobór myta od mostu na rzece Strwiążu w Biskowicach w następującem brzmieniu:

U c h w a ł a

o udzieleniu Radzie powiatowej w Samborze koncesyi do pobierania opłat mytniczych od mostu na rzece Strwiążu w Biskowicach.

Art. I.

Radzie powiatowej w Samborze nadaje się na lat pięć od wejścia w wykonanie tej uchwały prawo do pobierania myta od mostu na rzece Strwiążu w Biskowicach, pod warunkiem utrzymywania przedmiotu omyconego kosztem funduszu powiatowego w dobrym stanie, z zastrzeżeniem zastosowania postanowień zawartych w §§. 14. i 35. ust. 3. ustawy drogowej z dnia 5. lipca 1897 Dz. u. kr. Nr. 43.

Art. II.

Opłatę myta pobierać należy według następującego wymiaru:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 8 (ośm) h;
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 4 (cztery) h;
- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 2 (dwa) h.

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należności.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Mieszkańcy gminy i obszaru dworskiego w Biskowicach wolni są zupełnie od opłaty myta.

Art. III.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od tej opłaty lub o znizeniu teje.

Co się niniejszem podaje do publicznej wiadomości.

C. k. Namiestnik:

Piniński w. r.

